

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE „STRATÉGIA UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA DOPRAVY A MOBILITY ŽILINSKÉHO SAMOSPŔÁVNEHO KRAJA“

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Žilinský samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo

37808427

3. Adresa sídla

Komenského 48, 011 09 Žilina

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Erika Jurinová, predsedníčka Žilinského samosprávneho kraja, Komenského 48, 011 09 Žilina, 041/5032700, predseda@zilinskazupa.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie

Ing. Katarína Náhlíková, Úrad ŽSK, odbor regionálneho rozvoja, Komenského 48, 011 09 Žilina, 041/5032310, katarina.nahlikova@zilinskazupa.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility Žilinského samosprávneho kraja

2. Charakter

Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility Žilinského samosprávneho kraja (ďalej len Stratégia) bude strategický dopravno –plánovací dokument, ktorý bude slúžiť ako Plán udržateľnej mobility s prvkami územného generelu dopravy regionálnej úrovne. Bude podkladom pre čerpanie finančných prostriedkov európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj podkladom pre spracovanie štúdií, stratégií, územných plánov, územnoplánovacích podkladov a plánov dopravnej obslužnosti a iných obdobných dokumentov.

Projekt s názvom: „*Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility Žilinského samosprávneho kraja*“ je realizovaný z Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 - 2020 (IROP), konkrétne jeho Špecifického cieľa 1.2.1 - *Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy*.

Stratégia je spracovávaná v zmysle Metodického usmernenia Riadiaceho orgánu pre IROP č. 2 k vypracovaniu plánov udržateľnej mobility vydanom MPaRV SR dňa 25.09.2015 a jeho prílohy - Metodické pokyny k tvorbe plánov udržateľnej mobility, vydanej Ministerstvom dopravy a výstavby SR 2015 v znení neskorších aktualizácií.

Plán udržateľnej mobility účinne rieši dopravné problémy a rôznorodé požiadavky aktérov prostredníctvom systematického procesu, ktorý predpokladá analýzu súčasného stavu, stanovenie vízie, cieľov a zámerov, výber vhodných opatrení, ich aktívnu komunikáciu, monitoring a hodnotenie.

Základnými charakteristikami plánov udržateľnej mobility sú vzhľadom na plánovaciu prax a obmedzenia vyplývajúce z právnych predpisov:

- a) dlhodobá vízia a jednoznačný plán implementácie,
- b) vyvážený a integrovaný rozvoj rôznych druhov dopravy,
- c) horizontálna a vertikálna integrácia,
- d) posúdenie súčasného stavu a implementácie,
- e) pravidelný monitoring a hodnotenie a
- f) zohľadnenie vedľajších nákladov a výnosov dopravy.

Dlhodobá vízia a jasný plán implementácie

Plán udržateľnej mobility sa má opierať o dlhodobú víziu rozvoja dopravy a mobility v meste a regióne, ktorá obsahuje riešenia pre všetky druhy dopravy. Obsahuje plán krátkodobej implementácie s harmonogramom, rozpočtom a jednoznačným prerozdelením zodpovednosti a zdrojov, ktoré sú potrebné na implementáciu opatrení stanovených v pláne.

Vyvážený a integrovaný rozvoj rôznych druhov dopravy

Plán udržateľnej mobility podporuje vyvážený rozvoj všetkých dôležitých druhov dopravy s dôrazom na tie, ktoré sú trvalo udržateľné. Plán predkladá integrovanú množinu opatrení s cieľom zvýšiť výkonnosť, efektívnosť a udržateľnosť dopravy s ohľadom na stanovené ciele a zámery. Plán udržateľnej mobility určuje nasledujúce okruhy tém: verejná osobná doprava, nemotorová doprava (pešia doprava a cyklistická doprava), individuálna dynamická a statická doprava, mestská logistika, manažment mobility a inteligentné dopravné systémy.

Horizontálna a vertikálna integrácia

Tvorba a implementácia plánu udržateľnej mobility si vyžaduje vysokú mieru spolupráce na rôznych úrovniach. Integrované plánovanie a implementácia predstavuje:

- a) záväzok k trvalej udržateľnosti, znižovaniu regionálnych disparít a sociálnej nerovnosti, a zlepšovaniu kvality životného prostredia,
- b) spoluprácu medzi rôznymi oddeleniami samospráv s cieľom zabezpečiť konzistenciu a vzájomné dopĺňanie sa rôznych politík v príslušných oblastiach (doprava, územné plánovanie, sociálne služby, zdravotníctvo, energetika, vzdelávanie, bezpečnosť),
- c) úzku spoluprácu medzi zodpovednými orgánmi správy na všetkých úrovniach (obce, mestá, samosprávne kraje a národná úroveň) a
- d) koordináciu krokov so susednými mestami a regiónmi.

Posúdenie súčasného stavu a implementácie

Podstatou plánu udržateľnej mobility je dôkladné posúdenie súčasného stavu a určenie merateľných, reálnych, no pritom ambiciózných cieľov vrátane realizácie opatrení v doprave. Plán obsahuje zrozumiteľný opis východiskovej situácie a súčasného inštitucionálneho zabezpečenia prípravy plánovania a implementácie.

Pravidelný monitoring a hodnotenie

Priebeh implementácie plánu udržateľnej mobility a súlad s príslušnými cieľmi plánu sa pravidelne posudzuje pomocou určených indikátorov. Preto je potrebné zabezpečiť relevantné štatistické a kvantitatívne údaje. Hodnotenie implementácie môže viesť k úpravám alebo zmene cieľov. Hodnotenie na základe objektívnych údajov a metodikou založenou na princípe analýzy faktov by malo byť preferovaným nástrojom pri aktualizácii a prípadnej revízii plánu.

Zohľadnenie vedľajších nákladov a výnosov dopravy

Tvorba plánu udržateľnej mobility obsahuje hodnotenie nákladov a výnosov pre všetky druhy dopravy. Uvažujú sa aj také náklady a výnosy, ktoré súvisia so širšími spoločenskými aspektmi a vzťahmi medzi odvetvami.

3. Hlavné ciele

Plán udržateľnej mobility je strategický plán vytvorený s cieľom naplniť potreby mobility ľudí v mestách a regiónoch. Vytvára sa s ohľadom na existujúcu plánovaciu prax a princípy integrácie, participácie a rôznych spôsobov hodnotenia.

Cieľom spracovania Stratégie je príprava návrhu multimodálneho dopravného riešenia, ktoré rešpektuje výsledky situačnej analýzy, rešpektuje špecifiká dotknutého územia a zohľadňuje potreby budúceho vývoja s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj.

Návrh dopravného riešenia bude zahŕňať súbor opatrení dopravnej politiky na organizačnej, prevádzkovej a infraštruktúrnej úrovni. Súčasťou budú všetky typy dopravy s dôrazom na ich udržateľnosť a tiež tzv. mäkké opatrenia v doprave (napr. marketing, zmena dopravného značenia, zlepšenie kontroly dopravcov a pod.).

Stratégia v prípade využitia ako územnoplánovacieho podkladu definuje podmieňujúcu reguláciu prípadného ďalšieho územného rozvoja z hľadiska dopravnej vybavenosti a obsluhy. Súčasťou by mal byť územný priemet a definovanie územných požiadaviek na líniové dopravné stavby a dopravné plochy vyplývajúce z návrhu. Primárne ciele spracovania plánu udržateľnej mobility sú:

- a) zabezpečiť a ponúknuť dopravné riešenia, ktoré sú dostupné pre všetkých občanov, predovšetkým s ohľadom na významné zdroje a ciele denného pohybu osôb,
- b) zvýšiť bezpečnosť premávky,
- c) znížiť stupeň znečistenia ovzdušia, hluk, skleníkové plyny a spotrebu energie,
- d) zabezpečiť finančne účinnú a udržateľnú dopravu osôb a tovarov a
- e) prispieť k zvýšeniu atraktivity a kvality mestského prostredia a verejných priestorov v záujme občanov.

4. Obsah

I. ETAPA – Analýza

TEXTOVÁ ČASŤ

Obsah

Zoznam príloh

Zoznam obrázkov

Zoznam tabuliek

Zoznam skratiek a pojmov

- 1 **Úvod**
- 2 **Zber a analýza dát**
- 3 **Dopravné prieskumy realizované v rámci Stratégie ŽSK**
- 4 **Dopravný model - súčasný stav pre siete riešených dopravných módov**
- 5 **Syntéza analytických poznatkov súčasného stavu a možného vývoja**

TABUĽKOVÁ ČASŤ

GRAFICKÁ ČASŤ

- 1 **Obrázky a grafy**
- 2 **Grafické prílohy**

II. ETAPA – Návrh Stratégie ŽSK

TEXTOVÁ ČASŤ

1. **Definovanie vízie a cieľov Stratégie ŽSK**
2. **Dopravný model - návrhový stav pre siete riešených dopravných módov, horizonty rokov 2028, 2048**

3. Návrh verejného dopravného vybavenia ŽSK, odporučený variant pre horizonty rokov 2028, 2048

- 3.1 Dopravná sústava ŽSK, komplexný návrh
- 3.2 Infraštruktúra cestnej dopravy
- 3.3 Infraštruktúra železničnej dopravy
- 3.4 Infraštruktúra leteckej dopravy
- 3.5 Infraštruktúra vodnej dopravy
- 3.6 Infraštruktúra cyklistickej dopravy
- 3.7 Infraštruktúra verejnej osobnej dopravy
- 3.8 Infraštruktúra intermodálnej prepravy

4. Identifikácia a posúdenie opatrení

5. Priemet opatrení na projekty

- 5.1 Indikatívny zoznam projektov cestnej dopravy
- 5.2 Indikatívny zoznam projektov železničnej dopravy
- 5.3 Indikatívny zoznam projektov leteckej dopravy
- 5.4 Indikatívny zoznam projektov vodnej dopravy
- 5.5 Indikatívny zoznam projektov cyklistickej dopravy
- 5.6 Indikatívny zoznam projektov verejnej osobnej dopravy
- 5.7 Indikatívny zoznam projektov nákladnej a intermodálnej prepravy

6. Plán implementácie opatrení a projektov

TABUĽKOVÁ ČASŤ

GRAFICKÁ ČASŤ

- 1. Obrázky a grafy**
- 2. Grafické prílohy**

5. Uvažované variantné riešenia

Výsledkom vykonaných analýz ak aj vlastného návrhu Stratégie bude zadefinovanie vízií, cieľov a priorít v oblasti dopravy ŽSK. Tieto vízie sa budú realizovať cez dopravné modely a z nich vyplývajúceho návrhu dopravného vybavenia ŽSK v odporučenom variante pre roky 2028 a 2048. Modely budú vypracovávané pre naivný variant, nulový variant, alternatívny variant 1 a 2, maximalistický variant a nakoniec pre odporučený variant. V závislosti na vypracovaných modeloch sa bude navrhovať infraštruktúra pre všetky dopravné módy. Výsledkom spracovania Stratégie bude návrh opatrení premietnutý na navrhované projekty v jednotlivých oblastiach dopravy. Tieto budú aj hlavným predmetom strategického posudzovania.

Znamená to, že riešenie projektu bude vyslovene závislé na variantnom riešení, ktoré sa bude mnohonásobne prelínať jednotlivými etapami riešenia.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Zadanie vypracovania Stratégie uvažuje s nižšie uvedeným postupom prípravy a schvaľovania jednotlivých častí dokumentácie:

Zber dát a Analýza Stratégie:	september 2018 – apríl 2019
Návrh Stratégie:	máj 2019 – február 2020
Záverečné stanovisko k procesu SEA:	február 2020
Čistopis Stratégie:	marec 2020

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Stratégia udržateľného rozvoja dopravy a mobility ŽSK svojim obsahom nadväzuje okrem národných právnych predpisov a strategických dokumentov, aj na legislatívu Európskej únie a tak isto aj na relevantné európske dokumenty.

Relevantné dokumenty EÚ

- ❖ Akčný plán pre mestskú mobilitu, 2009
- ❖ Pokyny k vytváraniu a implementácii plánov udržateľnej mestskej mobility, 2014
- ❖ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov COM (2013) 913 o Spoločnom vytvorení konkurencieschopnej mestskej mobility efektívne využívajúcej zdroje
- ❖ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Smerom k európskemu priestoru bezpečnosti cestnej prevádzky: smery politiky v oblasti bezpečnosti cestnej prevádzky v rokoch 2011 – 2020
- ❖ Európska stratégia pre nízko-emisnú mobilitu
- ❖ Energy Union and Climate Action: Driving Europe's transition to a low carbon economy
- ❖ Smernica 2009/33/ES o podpore čistých a energeticky účinných cestných vozidlách
- ❖ Biela kniha: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje
- ❖ Biela kniha - Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení
- ❖ Biela kniha – Spoločne za zdravie: strategický prístup EÚ na obdobie 2008 - 2013
- ❖ Udržateľná Európa pre lepší svet: Stratégia Európskej únie pre trvalo udržateľný rozvoj (A sustainable Europe for a better world: An European Union strategy for sustainable Development)
- ❖ Zelená kniha Rámec pre politiku v oblasti zmeny klímy a energetickú politiku do roku 2030
- ❖ Zelená kniha Európska stratégia pre riešenie problematiky plastového odpadu v životnom prostredí
- ❖ Siedmy environmentálny akčný program (Seventh Environmental Action Programme, SEAP)
- ❖ Environmentálna stratégia OECD pre prvú dekádu 21. storočia (OECD Environmental Strategy for the First Decade of the 21st Century)
- ❖ Agenda 21

Strategické a koncepcné dokumenty prijaté v SR súvisiace s problematikou dopravy

- ❖ Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020
- ❖ Politika súdržnosti EÚ po roku 2013
- ❖ Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- ❖ Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- ❖ Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR
- ❖ Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2011)
- ❖ Regionálny operačný program ŽSK
- ❖ Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- ❖ Národný strategický referenčný rámec 2014-2020
- ❖ Operačný program - Životné prostredie 2014 - 2020
- ❖ Národný realizačný plán Štokholmského dohovoru o perzistentných organických látkach (POPs)
- ❖ Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
- ❖ Metodické pokyny k tvorbe plánov udržateľnej mobility, MDVRR SR, 2015

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo ŽSK

9. Druh schvaľovacieho dokumentu

Uznesenie Zastupiteľstva ŽSK

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy

Za vstupy do vytvorenia Stratégie a následne plánu udržateľnej mobility ŽSK možno považovať všetky strategické dokumenty a právne predpisy majúce súvis s predmetom Stratégie, t.z. dopravou a všetkými zložkami životného prostredia vrátane zdravia obyvateľstva. Uvedené platí tak na európskej ako aj na slovenskej (národnej) či regionálnej úrovni. Ich zoznam je uvedený v časti II.7. oznámenia.

Rovnako možno za vstupy považovať aj zozbierané dáta a ich spracovanie formou analýz z prvej prípravnej fázy projektu. Ako východiskové dokumenty sú využívané územnoplánovacie dokumenty na úrovni samosprávneho kraja, na úrovni miest a obcí ale aj celoslovenský KURS. Využívané sú aj dopravnoplánovacie, environmentálne dokumenty a dokumenty hospodárskeho, sociálneho a trvalo udržateľného rozvoja napr. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja ako aj PHSR miest a obcí, Integrovaný regionálny operačný program na obdobie 2014 – 2020 (IROP), Regionálna integrovaná územná stratégia Žilinského kraja (RIUS), Programy odpadového hospodárstva a ďalšie. Do úvahy sú brané aj procesy strategického environmentálneho posudzovania (SEA), ktorými prešli strategické dokumenty vrátane územnoplánovacej dokumentácie.

Celý projekt je založený na kvalitných demografických údajoch, ďalej údajoch o ekonomických a sociálnych charakteristikách územia vo väzbe na centrá osídlenia. Tieto údaje vstupujú do prognóz demografického, ekonomického a sociálneho vývoja, ktoré možno považovať za prvé výstupy Stratégie a zároveň za prvé vstupy do syntéz ovplyvňujúcich prepravné vzťahy a dopravnú infraštruktúru v dotknutom území. Analýzy uvádzaných dopravných aspektov sú dopĺňané o dopravné prieskumy realizované v rámci Stratégie, z ktorých za nosný je možno považovať Dopravno-sociologický prieskum mobility v okresoch ŽSK. Relevantnú údajovú bázu dopravných aspektov tvoria aktuálne dopravné prieskumy realizované v dotknutom území. Ide predovšetkým o celoštátne sčítanie dopravy 2005, 2010, 2015 (SSC); anketové dopravné prieskumy na hraničných priechodoch s PR a ČR (VÚD, UNIZA, 2018); anketový dopravný prieskum na hraničných priechodoch Makov, Svrčinovec, Skalité, Oravská Polhora, Trstená (VÚD, 2014); profilový dopravný prieskum: hraničné priechody Makov, Svrčinovec, Skalité, Oravská Polhora, Trstená (VÚD, 2014); dlhodobé profilové merania ASD D+RC (celoročné údaje 2013-2018); dlhodobé ASD kalibračné merania na cestách I., II. a III. triedy (metodika CSD, 2015); technická správa o výkone a vyhodnotení dopravných prieskumov pre projekt „RIADENIE BEZPEČNOSTI, NÁVRH OPATRENÍ A ANALÝZA FINANCOVATEĽNOSTI BEZPEČNOSTNÝCH OPATRENÍ NA CESTÁCH I. TRIEDY“ (PDP, SDP, 2018) Okrem toho boli spracované Kordónový smerový a profilový prieskum vo vybraných mestách Žilinského samosprávneho kraja a v súvisiacom území a Kombinovaný anketový, smerový a profilový prieskum obchvatov miest a obcí na cestách II. a III. triedy v Žilinskom samosprávnom kraji. Vrchol analytických prác predstavuje vytvorenie dopravného modelu pre súčasný stav riešených dopravných módov a syntéza analytických poznatkov súčasného stavu a možného vývoja, ktorý je reprezentovaný tzv. naivným variantom.

2. Údaje o výstupoch

Návrh Stratégie je založený na definovaní vízií a cieľov a vytvorení dopravných modelov pre riešené dopravné módy v horizonte rokov 2028, 2048. Na základe vyhodnotenia výsledkov porovnávania modelových variantov bude ako jeden z hlavných výstupov Stratégie predložený Návrh verejného dopravného vybavenia ŽSK, odporučený variant pre uvedené časové horizonty. Pre jednotlivé módy budú v rámci tohto výstupu zdefinované:

- Väzby a usporiadanie príslušnej dopravnej siete kraja v medzištátnom a celoštátnom kontexte
- Lokalizácia, funkčné členenie a stavebno-technická kategorizácia príslušného dopravného módu
- Model dostupnosti sídelných centier FUA k danej sieti
- Modelové dopravné zaťaženie definovaných variantov cestnej infraštruktúry ŽSK (diaľnice, rýchlostné cesty, cesty I. triedy, cesty II. triedy, cesty III. triedy) v štruktúre ľahké vozidlá, ťažké vozidlá, v štruktúre tranzitná, zdrojová/cieľová a vnútorná doprava
- Modelové smerovanie cestnej a železničnej dopravy v územnej štruktúre podľa FUA
- Modelové odvodenie výhľadových koeficientov vývoja intenzity automobilovej dopravy na cestách II. a III. triedy
- Model negatívnych vplyvov cestnej, železničnej a leteckej dopravy na životné prostredie
- Integrované systémy prepravy osôb v kraji v kontexte FUA

Za riešené módy dopravnej sústavy sa pre účely tejto práce považuje infraštruktúra:

- cestnej dopravy
- železničnej dopravy
- leteckej dopravy
- cyklistickej dopravy
- verejnej osobnej dopravy
- intermodálnej dopravy

Ďalšími výstupom bude identifikácia a posúdenie opatrení s priemetom do jednotlivých dopravných módov. Opatrenia budú rozdelené do nasledovných skupín:

- Opatrenia organizačné
- Opatrenia prevádzkové
- Opatrenia infraštruktúrne
- Opatrenia prierezového a systémového charakteru

Záverečným krokom a zároveň výstupom bude Plán implementácie opatrení a projektov, ktorý bude pozostávať zo:

- Stanovenia priorít opatrení a projektov
- Krátkodobého plánu
- Indikatívneho dlhodobého plánu

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Z podstaty predkladaného strategického dokumentu vyplýva snaha o udržateľný rozvoj dopravy v rámci územia Žilinského kraja, ktorá ide ruka v ruku so snahou o zachovanie kvalitného životného prostredia a o zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva. Súčasný trendy v doprave, hlavne v cestnej doprave sú síce nastavené dobre, ale po dobudovaní komunikácií najvyššej hierarchie (diaľnice a rýchlostné cesty) sa musí začať riešiť dostavba diaľničných privádzačov a dokončovanie napojenia komunikácií nižších tried na túto nadradenú dopravnú sieť. Musí sa zahájiť resp. pokračovať v obnove ciest nižších tried a to nielen po technickej ale aj organizačnej stránke tak, aby sa vyhlo výskytu veľkého počtu kongescií na mnohých miestach kraja. Na preťažených miestach dochádza k zhoršovaniu kvality životného prostredia, vrátane chránených území a ku zhoršovaniu zdravotného stavu obyvateľstva nielen miestne príslušného ale aj obyvateľstva zúčastňujúceho sa na doprave. Jedným z opatrení, ktoré bude v rámci Stratégie riešené, je vylúčenie tranzitnej dopravy z miest a obcí, kde je to neúnosné z hľadiska vysokej dopravnej intenzity a kde je to možné z pohľadu vhodných priestorových pomerov pre trasovanie obchvatu.

Pri realizácii vymenovaných opatrení dôjde k jednoznačnému zlepšeniu podmienok pre zdravšie bývanie obyvateľov žijúcich v súčasnosti v dosahu plánovaných zmien. Na strane druhej budú počas výstavby pretrvávajúť aj negatívne vplyvy súvisiace hlavne s produkciou emisií a hluku. Dôjde k záberom

poľnohospodárskej či lesnej pôdy, pokiaľ sa s týmito aktivitami neuvažovalo už v platných územných plánoch a neboli tak pozemky už v predstihu vyňaté z pôdneho fondu. Môže dôjsť k ovplyvneniu horninového prostredia (objemy zemín, zárezy, násypy), podzemných i povrchových vôd. Môže dôjsť k mnohým ďalším ovplyvneniam súvisiacim s realizáciou činností obsiahnutých v Pláne udržateľnej mobility, ktoré však bude možné posúdiť až po špecifikácií opatrení.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej časti oznámenia, realizáciou opatrení zo Stratégie sa zníži hlavne ohrozenie obyvateľstva vplyvmi z dopravy. Zníženie ovplyvnenia môže byť relatívne i absolútne. O relatívnom znížení vplyvu budeme hovoriť v prípade, keď realizáciou opatrenia dôjde vo výhľadovom roku k zníženiu záťaže oproti nulovému variantu, ale v absolútnych číslach dôjde k jeho nárastu. Absolútne zníženie vplyvu bude dosiahnuté vtedy, keď napr. odklonením dopravy bude výrazne znížený počet obyvateľov vystavených negatívnym vplyvom dopravy vo výhľade nielen oproti nulovému variantu ale aj oproti súčasnému stavu.

Po špecifikácií opatrení, bude možné vyhodnotiť nielen dopady tzv. tvrdých opatrení, ale aj opatrení organizačných, prevádzkových či opatrení prierezového alebo systémového charakteru.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie

V porovnaní s očakávanými vplyvmi na životné prostredie uvádzanými vyššie, prikladáme už v etape oznámenia strategického dokumentu podrobnejšiu špecifikáciu potenciálnych objektov, ktoré môžu byť činnosťami realizovanými na základe Stratégie ovplyvnené. V tejto fáze prác na Stratégii ešte nie sú známe opatrenia, ktoré budú prijaté a to znamená, že nie sú známe ani obchvaty obcí ani iné „tvrdé“ opatrenia. Uvádzame zatiaľ len predbežné opatrenia/zásady, ktoré by mali byť ešte pri spracovaní Stratégie zohľadnené:

Opatrenia znižujúce možné negatívne vplyvy Plánu udržateľnej mobility Žilinského kraja na chránené územia:

- zohľadnenie možných vplyvov na chránené územia národnej a európskej sústavy chránených území,
- rešpektovanie a ochrana mokradi národného, regionálneho a lokálneho významu a podpora obnovy zaniknutých mokradí,
- v maximálnej miere rešpektovať kosťu ekologickej stability krajiny (ÚSES),
- rešpektovať navrhované biocentrá a biokoridory s plánovaním nových dopravných koridorov a stavieb,

- obmedzovať regulácie a meliorácie pozemkov v súvislosti s plánovaním a výstavbou nových dopravných koridorov a stavieb, predovšetkým pozemkov v kontakte s chránenými územiaми a mokraďami,
- zaistiť plánovanie dopravných tras resp. prekládok tak, aby v maximálnej možnej miere ostal zachovaný krajinný raz a ostali zachované ostrovčekovité fragmenty s pôvodnou prirodzenou vegetáciou.

Podrobné vyhodnotenie vplyvov jednotlivých navrhnutých stavieb/činnosti v rámci Plánu udržateľnej mobility Žilinského kraja z hľadiska ovplyvnenia ochrany prírody a krajiny, vrátane návrhu ochranných opatrení, bude predmetom Správy o hodnotení Plánu udržateľnej mobility Žilinského kraja podľa prílohy č. 4 k zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Za účelom pripomienkovania prikladáme zoznamy chránených území týkajúcich sa ŽSK aj s grafickým vyjadrením v mierke 1:250 000. V prípade, ak sa počas spracovania posúdenia preukážu možné vplyvy na chránené územia aj v okolitých štátoch ČR a PR, budú príslušné chránené územia vyhodnotené v rámci Správy o hodnotení.

Základným legislatívnym dokumentom ochrany prírody a krajiny Slovenskej republiky je zákon č. 543/2002 Z. z., o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. Nižšie uvedené zoznamy chránených území národnej sústavy sú aktualizované k 31.12.2018 a európskej sústavy k 31.12.2017.

Národná sústava chránených území

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny vo vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Zákon rozlišuje 5 kategórií územnej ochrany:

- národný park (NP) - na území platí tretí stupeň ochrany, na území ochranného pásma druhý stupeň ochrany,
- chránená krajinná oblasť (CHKO) - na území platí druhý stupeň ochrany,
- chránený areál (CHA) - na území platí štvrtý stupeň ochrany, na území ochranného pásma platí tretí stupeň ochrany,
- prírodná rezervácia (PR), resp. národná prírodná rezervácia (NPR) - na území oboch platí piaty stupeň ochrany, na území ochranného pásma štvrtý stupeň ochrany, ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené, je ním v zmysle zákona územie do vzdialenosti 100 m von od hranice - platí v ňom tretí stupeň ochrany,

- prírodná pamiatka (PP), resp. národná prírodná pamiatka (NPP) - na území platí piaty stupeň ochrany, na území ochranného pásma štvrtý stupeň, pričom ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené, je ním územie do vzdialenosti 30 m smerom von od hranice - platí v ňom tretí stupeň ochrany.
- chránený krajinný prvok (CHKP) na území platí druhý, tretí, štvrtý alebo piaty stupeň ochrany.

Žilinský kraj je región s najväčším plošným podielom území v rôznom stupni ochrany v rámci SR. Zachovalé prírodné bohatstvo je chránené vo veľkých súvislých celkoch, ako i v menších maloplošných chránených územiach. Na území kraja sa v súčasnosti nachádzajú, alebo do neho čiastočne zasahujú štyri národné parky a tri chránené krajinné oblasti. Maloplošné chránené územia predstavuje 57 prírodných rezervácií, 38 prírodných rezervácií, 18 národných prírodných pamiatok, 38 prírodných pamiatok a 18 chránených areálov. Ako prírodné pamiatky sú chránené priamo zo zákona č. 543/2002 Z.z. tiež všetky jaskyne a prírodné vodopády. Nové vyhlásenie CHKO Horná Orava rieši stupne ochrany najcennejšieho územia v zmysle §30 zákona č.543/2002 Z.z. zónovaním. Maloplošné chránené územia na území CHKO Horná Orava (NPR, PR, PP, CHA) boli legislatívnym procesom zrušené a vyhlásené ako zóny CHKO s diferencovaným stupňom ochrany. Zároveň boli z územia CHKO vyňaté vnútorne priestory - intravilány a okolie väčšiny obcí, kde na rozdiel od doterajšej právnej úpravy prestal platiť druhý stupeň ochrany a platí prvý stupeň. (Zubrohlava, Bobrov, Rabča, Oravská Polhora, Sihelné, Oravské Veselé, Mútne, Breza, Zákamenné, Krušetnica).

Prehľad veľkoplošných chránených území v Žilinskom kraji

Národné parky: NP Malá Fatra, NP Veľká Fatra, NP Nízke Tatry (NAPANT), Tatranský národný park (TANAP)

Chránené krajinné oblasti: Horná Orava, Kysuce, Strážovské vrchy

Tab. č. 1 Veľkoplošné chránené územia v SR a Žilinskom kraji

Kategória	Územie				
	Slovenská republika		Žilinský kraj		
	počet	výmera (ha)	počet	výmera (ha)	% výmery SR
NP	9	317 821	4	131 161	35,88
OP NP	9	276 379	4	108 752	26,19
CHKO	14	525 547	4	119 648	22,77
Spolu	23	1 119 747 (22,8%)	8	359 561	32,11

Prehľad maloplošných chránených území v Žilinskom kraji

Na území Žilinského kraja sa nachádza 57 prírodných rezervácií, 38 prírodných rezervácií, 18 národných prírodných pamiatok, 38 prírodných pamiatok a 18 chránených areálov. Ako prírodné pamiatky sú

chránené priamo zo zákona č. 543/2002 Z.z. tiež všetky jaskyne a prírodné vodopády. Prehľad maloplošných chránených území na území Žilinského kraja je uvedený v prílohe č. 1.

Navrhované chránené územia

V roku 2015 bol spracovaný návrh Konceptie ochrany prírody a krajiny do roku 2025. V súčasnosti bol proces schvaľovania konceptie ochrany prírody a krajiny na ďalšie obdobie pozastavený.

Na základe „Vyhodnotenia priebežného plnenia opatrení konceptie ochrany prírody a krajiny na roky 2007-2015“ všetky organizačné útvary prehodnotili stupne ochrany v MCHÚ. Výsledkom je zmena stupňa ochrany u 434 MCHÚ, z toho v roku 2004 : 129 PR, 22 NPR, 85 PP, 4 NPP, 42 CHA. V roku 2003 došlo k zmene stupňa u 154 MCHÚ a v roku 2004 boli upravené stupne pri 280 MCHÚ. Z národnej sústavy bolo v roku 2004 vyradené 9 území (2 PP, 7 CHA), ktoré stratili prírodný charakter, alebo pôvodný predmet ochrany zanikol.

Európska sústava chránených území

Základnou súčasťou európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov je úplná realizácia sústavy NATURA 2000, ktorá predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť osobitne chránených území, ktoré sú v osobitnom záujme EÚ. V zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. je NATURA2000 definovaná ako „*Súvislá európska sústava chránených území*“, tvoria ju dva typy území: územia európskeho významu (ÚEV) a chránené vtáčie územia (CHVÚ).

Chránené vtáčie územia (CHVÚ/SKCHVU) boli vyhlásené za chránené na základe kritérií stanovených v *smernici Rady č. 79/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúcich vtákov* (smernica o vtákoch). Národný zoznam CHVÚ schválila vláda SR *uznesením č. 636/2003* dňa 9. júla 2003. V roku 2004 sa začal proces tvorby vyhlášok a programov starostlivosti pre jednotlivé CHVÚ. Uznesením vlády SR č. 345/2010 z 25. 5. 2010 bol Národný zoznam doplnený a zmenený. Do zoznamu bolo doplnených 5 nových území (Čergov, Chočské vrchy, Levočské vrchy, Slovenský raj a Špačinsko-nižnianske polia) a celkový počet je 41 CHVÚ.

Tab. č. 2 Prehľad CHVÚ na území ŽSK

Kód lokality	Názov lokality	Útvar ŠOP SR
SKCHVU008	Horná Orava	CHKO Horná Orava
SKCHVU013	Malá Fatra	NP Malá Fatra
SKCHVU018	Nízke Tatry	NP Nízke Tatry
SKCHVU028	Strážovské vrchy	CHKO Strážovské vrchy
SKCHVU030	Tatry	TANAP
SKCHVU050	Chočské vrchy	TANAP

Zdroj: ŠOP SR, 2019 (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk>).

Územia európskeho významu (ÚEV/SKUEV) predstavujú lokality navrhnuté za chránené územia na základe kritérií stanovených v *smernici Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov, voľne žijúcich*

ŽILINSKÝ samosprávny kraj

živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch). Národný zoznam týchto území schválila vláda SR *uznesením č. 239/2004 dňa 17. marca 2004 a bol vydaný výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004* a zaslaný na schválenie Európskej komisii (EK). Vláda Slovenskej republiky dňa 25. 10. 2017 schválila druhú aktualizáciu národného zoznamu území európskeho významu, čím si Slovensko splnilo povinnosť vyplývajúcu z členstva v EÚ. Ku 473 chráneným lokalitám s výskytom cenných biotopov a druhov európskeho významu, ktoré boli predložené Európskej komisii v roku 2004 a 2011, pribudne nových 169 lokalít s výmerou 31 656 ha. Celková výmera sa tak zvýši z 11,9 % rozlohy Slovenskej republiky na 12,6 %.

Tab. č. 3 Prehľad ÚEV na území ŽSK

Kód lokality	Názov lokality	Útvar ŠOP SR
SKUEV0057	Rašeliniská Oravskej kotliny	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0058	Tlstá	Správa NAPANT
SKUEV0059	Jelšie	Správa NAPANT
SKUEV0060	Chraste	Správa NAPANT
SKUEV0061	Demänovská slatina	Správa NAPANT
SKUEV0101	Klokočovské rašeliniská	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0141	Belá	Správa TANAP
SKUEV0142	Hybica	Správa TANAP
SKUEV0143	Biely Váh	Správa TANAP
SKUEV0145	Medzi bormi	Správa TANAP
SKUEV0147	Žarnovica	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0150	Červený grúň	Správa NAPANT
SKUEV0152	Sliačske travertíny	Správa NAPANT
SKUEV0164	Revúca	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0185	Pramene Hruštinky	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0187	Rašeliniská Oravských Beskýd	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0188	Pilsko	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0189	Babia hora	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0190	Slaná voda	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0191	Rašeliniská Bielej Oravy	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0192	Prosečné	Správa TANAP
SKUEV0193	Zimník	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0194	Hybická tiesňava	Správa TANAP
SKUEV0197	Salatín	Správa NAPANT
SKUEV0198	Zvolen	Správa NAPANT
SKUEV0221	Varínka	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0222	Jelešňa	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0228	Švihrová	Správa TANAP
SKUEV0238	Veľká Fatra	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0239	Kozol	Správa NP Malá Fatra

ŽILINSKÝ samosprávny kraj

Kód lokality	Názov lokality	Útvar ŠOP SR
SKUEV0240	Kľak	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0241	Svrčinník	Správa CHKO Poľana
SKUEV0243	Orava	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0244	Harmanecký Hlboký jarok	Správa CHKO Poľana
SKUEV0251	Zázrivské lazy	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0252	Malá Fatra	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0253	Váh	Správa TANAP
SKUEV0254	Močiar	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0255	Šujské rašelinisko	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0256	Strážovské vrchy	Správa CHKO Strážovské vrchy
SKUEV0288	Kysucké Beskydy	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0289	Chmúra	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0296	Turková	Správa NAPANT
SKUEV0300	Skribňovo	Správa NAPANT
SKUEV0302	Ďumbierske Tatry	Správa NAPANT
SKUEV0304	Oravská vodná nádrž	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0305	Choč	Správa TANAP
SKUEV0306	Pod Suchým hrádkom	Správa TANAP
SKUEV0307	Tatry	Správa TANAP
SKUEV0308	Machy	Správa TANAP
SKUEV0310	Kráľovohofské Tatry	Správa NAPANT
SKUEV0381	Dielnice	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0382	Turiec a Blatnický potok	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0642	Javornický hrebeň	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0643	Ráztocké penovcové pramenisk	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0644	Petrovička	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0647	Bystrické síhly	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0648	Príslop	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0655	Predmieranka	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0657	Malý Polom	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0658	Ústie Bielej Oravy	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0659	Koleňová	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0660	Macangov Beskyd	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0661	Hruštínska hoľa	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0662	Vasíľovská hoľa	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0663	Šíp	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0664	Uholníky	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0665	Strečnianske meandre Váhu	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0667	Sľnečné skaly	Správa NP Malá Fatra
SKUEV0671	Olešnianske rašeliniská	Správa CHKO Kysuce

Kód lokality	Názov lokality	Útvar ŠOP SR
SKUEV0777	Starobystrické prenovcové pr	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0826	Lomnianska hoľa	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0828	Vahanov	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0830	Polesie	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0831	Zemanovská sihla	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0832	Alúvium Markovho potoka	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0833	Sútok Kysuce s Bystricou	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0834	Ľadonhora	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0835	Stredný tok Bystrice	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0836	Zákopčianske lúky	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0838	Rakovsko-milošovské rašeliniská	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0839	Kolárovičské lúky	Správa CHKO Kysuce
SKUEV0885	Meandre Rajčanky	Správa CHKO Strážovské vrchy
SKUEV0930	Lúčanská Fatra	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0960	Niva Turca	Správa NP Veľká Fatra
SKUEV0963	Osadská	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV0964	Lesnianska hoľa	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV1059	Jelšie	Správa NAPANT
SKUEV1152	Sliačske travertíny	Správa NAPANT
SKUEV1197	Salatín	Správa NAPANT
SKUEV1310	Kráľovohoľské Tatry	Správa NAPANT
SKUEV2101	Klokočovské rašeliniská	Správa CHKO Kysuce
SKUEV2222	Jelešňa	Správa CHKO Horná Orava
SKUEV2240	Kľák	Správa NP Malá Fatra
SKUEV2288	Kysucké Beskydy	Správa CHKO Kysuce
SKUEV2304	Oravská vodná nádrž	Správa CHKO Horná Orava

Zdroj: ŠOP SR, 2019 (<http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk>).

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Návrh kostry územného systému ekologickej stability vytvára v krajinnom priestore ekologickú sieť, ktorá:

- zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území,
- vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región - biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine),
- umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov – biokoridory a jadrové územia,
- zlepšuje pôdochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky,

- zabezpečuje optimálny rozvoj prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území.

V ÚPN VÚC Žilinského kraja v platnom znení boli medzi prvky kostry územného systému ekologickej stability zahrnuté krajinné segmenty, ktoré zabezpečujú v riešenom území trvalo udržateľný rozvoj vo vzťahu k prírodným danostiam a potenciálu územia. Sú zdokumentované v textovej i v grafickej časti dokumentácie ÚPN VÚC Žilinského kraja v platnom znení, ako aj v dokumentáciách RÚSES jednotlivých okresov. V období 2005-2008 sa aktualizovali dokumentácie RÚSES okresov Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto (SAŽP, 2006). V období 2009-2013 sa aktualizovali dokumentácie RÚSES okresov: Čadca, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin, Ružomberok, Turčianske Teplice, Tvrdošín.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

V rámci medzinárodných dohovorov platí na území Slovenska niekoľko dôležitých zmlúv a dohovorov, ktoré majú za cieľ výraznejšie zachovanie svetového dedičstva na Zemi. Podľa nich sú vyčlenené chránené územia a lokality, ktoré nie sú kategóriou chráneného územia podľa zákona č.543/2002 Z. z, ale tvoria významnú základňu pre rozvoj vedy a prezentácie ochrany prírody v zahraničí. Tieto územia môžu súčasne patriť aj do národnej sústavy chránených území, alebo do navrhovanej európskej súvislej sústavy chránených území Natura 2000.

V zmysle Medzinárodnej dohody UNESCO o ochrane významných prírodných krás v rámci programu „Človek a biosféra“ (MaB) bola v roku 1993 spoločne s Poľskou časťou Tatranského národného parku vyhlásená **Biosférická rezervácia Tatry**. Biosférická rezervácia plní tri základné funkcie (funkciu ochrany prírody, rozvojovú funkciu, logistickú funkciu). V rámci svojich funkcií je zapojená do integrovaného procesu ochrany biodiverzity. Zabezpečuje ochranu biodiverzity na génovej, druhovej a ekosystémovej úrovni, podporuje trvalo udržateľné využívanie zložiek biodiverzity a spravodlivú deľbu úžitku plynúceho z využívania genetických zdrojov. Ústredný motív biosférickej rezervácie je spojenie ochrany biodiverzity s potrebami rozvoja miestnych komunít a výskum, sústavný monitoring, školenie a výchova. Výmera územia je: 113221 ha, z toho jadrová zóna: 49633 ha, nárazníková zóna: 23744 ha, a prechodná zóna: 39844 ha.

V zmysle Dohovoru o mokradiach, majúcich medzinárodný význam, najmä ako biotopy vodného vtáctva (**Ramsarský dohovor**) boli v Žilinskom kraji zapísané do zoznamu ramsarských lokalít nasledujúce územia:

Mokrade Turca

Rozloha územia predstavuje: 466,89 ha a zahŕňa okresy Martin a Turčianske Teplice. Dôvodom na zaradenia územia medzi ramsarské lokality je:

- reprezentatívny, zriedkavý a jedinečný príklad prírodného a prírodnému blízkeho typu mokradí v oblasti Západných Karpát,
- v území žije veľké množstvo vzácných, zraniteľných a ohrozených druhov rastlín, živočíchov a ich spoločenstiev,

ŽILINSKÝ samosprávny kraj

- lokalita má mimoriadny význam pre udržiavanie biologickej rozmanitosti vnútorných Západných Karpát,
- v lokalite sa pravidelne vyskytujú významné počty hniezdiacich vodných vtákov, migrujúcich a zimujúcich vtákov, ale aj rýb, obojživelníkov a cicavcov.

Mokrade Oravskej kotliny

Rozloha územia predstavuje: 9 264 ha a zahŕňa okresy Námestovo, Tvrdošín. Dôvodom na zaradenia územia medzi ramsarské lokality je:

- územie je dobrým a reprezentatívnym príkladom prírodných a prírodným blízkych typov mokradí, charakteristických pre oblasť Západných Karpát, alebo vzácných v tejto geografickej oblasti (rašeliniská). Má podstatnú hydrologickú (rašeliniská, toky), biologickú a ekologickú úlohu v prirodzenom fungovaní povodia Oravy v cezhraničnom území. Má význam pre retenciu vôd v mokradiach a pre dopĺňanie zdrojov podzemných vôd a prispieva k udržiavaniu vysokej kvality vody,
- na území sa nachádza veľké množstvo vzácných, zraniteľných a ohrozených taxónov rastlín a živočíchov zaradených do kategórií ohrozenosti na globálnej, európskej alebo národnej úrovni, ako aj vzácných a jedinečných spoločenstiev. Má veľký význam pre endemické druhy živočíchov, reliktné druhy a spoločenstvá rastlín a unikátne druhy bezstavovcov a vďaka uspokojivému stavu populácií prispieva k zachovaniu biologickej diverzity rašelinísk, stojatých a tečúcich vôd v strednej Európe,
- má osobitný význam ako stanovište rastlinných a živočíšnych druhov (napr. hmyzu, obojživelníkov, vtákov a semiakvatických cicavcov) v kritických štádiách ich životného cyklu (rozmnožovanie, zimovanie, migračná zastávka),
- v území sa vyskytujú významné populácie pôvodných druhov rýb, ktoré reprezentujú hodnoty mokradí (*Eudontomyzon mariae*, *Phoxinus phoxinus*, *Cobitis taenia*, *Vimba vimba*, *Lota lota*, *Hucho hucho*) a ich úžitky (*Salmo trutta*, *Thymallus thymallus*), a ktoré sú neresiskom a odchovňou mlade rýb v cezhraničnej polohe.

Rieka Orava a jej prítoky

Rozloha územia predstavuje: 865 ha a zahŕňa okresy: Dolný Kubín, Tvrdošín. Dôvodom na zaradenia územia medzi ramsarské lokality je:

- územie je dobrým a reprezentatívnym príkladom riečného ekosystému podhorskej zóny v podobe blízkej prírodnému stavu, s vysokým stupňom zachovalosti pôvodných biocenóz charakteristických pre ekosystémy tohto druhu v oblasti Západných Karpát. Má podstatnú hydrologickú, biologickú a ekologickú úlohu v prirodzenom fungovaní povodia Oravy. Má význam pre dopĺňanie zdrojov podzemných vôd a prispieva k udržiavaniu vysokej kvality vody. Riečny

system, a jeho v podstate súvislá a na mnohých miestach pomerne rozľahlá príbrežná vegetácia, predstavujú ekologický komplex s vysokou úrovňou biologickej a ekologickej diverzity a poskytujú dočasne alebo trvale životné podmienky viac ako 50 druhom vzácných, ohrozených alebo kriticky ohrozených stavovcov a viacerým druhom bezstavovcov a vďaka uspokojivému stavu populácií prispieva k zachovaniu biologickej diverzity tečúcich vôd v strednej Európe,

- má osobitný význam ako stanovište rastlinných a živočíšnych druhov (napr. bentických druhov hmyzu, obojživelníkov, vtákov a semiakvatických cicavcov) v kritických štádiách ich životného cyklu (rozmnožovanie, zimovanie, migračná zastávka).

Jaskyne Demänovskej doliny

Rozloha územia predstavuje: 1448 ha. Dôvodom na zaradenia územia medzi ramsarské lokality je:

- predstavujú reprezentatívny typ podzemných krasových a jaskynných hydrologických systémov,
- vyznačujú sa prítomnosťou mnohých zraniteľných a ohrozených druhov jaskynnej fauny (napr. druhy Eukoenea spelaea (Palpigradida), Niphargus tatrensis, Synurella intermedia (oba Amphipoda), Allorhiscosoma sphinx (Diplopoda), Duvalius microphthalmus spelaeus (Coleoptera), Hypogastrura crassaegranulata, Protaphorura janosik, Deteraphorura kratochvili, Pseudosinella pacti (Collembola) a mnohých ďalších),
- reprezentujú lokalitu významnú z hľadiska zachovania biologickej diverzity jaskynných bezstavovcov Západných Karpát.

Chránené stromy

Predstavujú samostatnú kategóriu ochrany prírody a rovnako ako chránené druhy, chránené územia, územia európskeho významu, súkromné chránené územia a ochranné pásma patria medzi osobitne chránené časti prírody a krajiny vymedzené v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon). Sú to stromy s osobitnou právnou ochranou, rozptýlené v krajine na najrozmanitejších miestach, tam, kde im prírodné podmienky a starostlivosť ľudských generácií umožnili rásť a dožiť sa súčasnosti. Sú súčasťou poľnohospodárskej krajiny, lesných komplexov, ale aj ľudských sídiel, historických záhrad alebo parkov. Sú to buď jednotlivé exempláre, alebo menej či viacpočetné skupiny, ale aj rozsiahle stromoradia, náhodne umiestnené alebo zámerne vysadené človekom.

Podľa § 49 ods. 1 zákona kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií môže vláda nariadením vyhlásiť za chránené stromy. Takéto stromy sú evidované v štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny. Vedením štátneho zoznamu chránených stromov je Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky od 1. 7. 2002 poverené Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši.

Na Slovensku sa ochrane starých stromov začala venovať veľká pozornosť najmä v druhej polovici 20. storočia, kedy bolo zaevidovaných najviac významných stromov. V októbri 1955 bol Slovenskou

národnou radou prijatý zákon č.1/1955 o štátnej ochrane prírody, podľa ktorého mohli byť významné stromy a ich skupiny vyhlásené za chránený prírodný výtvor alebo chránenú prírodnú pamiatku.

O štyridsať rokov neskôr, 1. januára 1995, nadobudol účinnosť zákon Národnej rady Slovenskej republiky č.287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Podľa § 34 tohto zákona mohli byť kultúrne, vedecky, ekologicky, krajínotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií vyhlásené za chránené stromy. Rovnakú stratégiu ochrany významných stromov prijal aj nový zákon o ochrane prírody a krajiny – **zákon č. 543/2002 Z. z.** – s účinnosťou od 1. 1. 2003.

Katalóg chránených stromov bol vytvorený v roku 2002. Je aktuálnym výstupom databázy štátneho zoznamu chránených stromov a bol určený nielen pre laickú, ale aj odbornú verejnosť. Podľa doterajších skúseností výstupy z neho sú pre svoj obsah využívané nielen orgánmi štátnej správy ochrany prírody, regionálnymi útvarmi odbornej organizácie ochrany prírody, ale aj vedeckými inštitúciami, študentmi škôl rôznych stupňov, mimovládnyimi organizáciami alebo inými záujmovými skupinami a subjektmi.

Na území Žilinského kraja sa nachádza 127 chránených stromov.

Chránené vodohospodárske oblasti

V zmysle zákona č.364/2004 Z. z. vodný zákon, v znení neskorších predpisov § 31, územie, ktoré svojimi prírodnými podmienkami tvorí významnú prirodzenú akumuláciu vôd, vláda môže vyhlásiť za chránenú vodohospodársku oblasť (ďalej CHVO).

Na území Žilinského samosprávneho kraja sa jedná o nasledujúce CHVO :

- CHVO Beskydy - Javorníky
- CHVO Veľká Fatra
- CHVO Nízke Tatry – západná časť
- CHVO Nízke Tatry – východná časť
- CHVO Strážovské vrchy

Pripravované CHVO na vyhlásenie :

- CHVO Západné Tatry
- východná časť Chočských vrchov.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

V tomto štádiu sa nepredpokladajú žiadne významné riziká spojené s uplatňovaním strategického dokumentu vo vzťahu k životnému prostrediu.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Vzhľadom na zameranie strategického dokumentu sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice. Pokiaľ by sa v priebehu spracovania Správy o hodnotení zistili fakty, ktoré by mohli viesť k cezhraničným vplyvom vo vzťahu k ČR alebo PR, budú tieto územia posúdené.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení

Dotknutou verejnosťou pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením (§6a zákona č. 24/2006 Z.z.).

2. Zoznam dotknutých subjektov

Všetky orgány samosprávy a štátnej správy na národnej a regionálnej úrovni

Orgány štátnej správy:

❖ **Ministerstvá**

Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie Slobody 6, 810 05 Bratislava
Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4,6,8, 816 43 Bratislava
Ministerstvo hospodárstva SR, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava 212
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Stromová 1, 813 30 Bratislava
Ministerstvo kultúry SR, Nám. SNP č. 33, 813 31 Bratislava – Staré Mesto
Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, P.O. BOX 52, 837 52 Bratislava 37

❖ **Okresné úrady s krajskou pôsobnosťou**

Okresný úrad Žilina - odbor starostlivosti o životné prostredie, Vysokoškolákov 8556/338, 010 08 Žilina
Okresný úrad Žilina – odbor cestnej dopravy a pozemné komunikácie, Vysokoškolákov 8556/338, 010 08 Žilina
Okresný úrad Žilina - výstavby a bytovej politiky, Vysokoškolákov 8556/338, 010 08 Žilina
Okresný úrad Žilina – odbor pozemkový a lesný, Vysokoškolákov 8556/338, 010 08 Žilina
Okresný úrad Žilina – odbor školstva, Vysokoškolákov 8556/338, 010 08 Žilina

❖ **Krajský pamiatkový úrad Žilina**

❖ **Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žilinskom kraji**

ŽILINSKÝ samosprávny kraj

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žilina, V. Spanyola 27, 011 71 Žilina
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Čadci, Palárikova 1156, 022 01 Čadca
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Dolnom Kubíne, Nemocničná 12, 026 01 Dolný Kubín
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Martine, Kuzmányho 27, 036 80 Martin
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Liptovskom Mikuláši, Ul. Štúrova 36, 031 80 Liptovský Mikuláš

Orgány samosprávy

❖ Samosprávne kraje

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica
Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

❖ Mestá, obce a ich združenia v Žilinskom samosprávnom kraji

Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava
Únia miest Slovenska, Biela 6, 811 01 Bratislava
Inštitút urbánneho rozvoja, Tomášikova 26, 821 01 Bratislava
Regionálne združenie miest a obcí Horného Považia, Oslobodenia 183, 013 05 Belá
Združenie obcí Mikroregión Terchovská dolina, Oslobodenia 183, 013 05 Belá
Združenie Dolný Liptov, Nám. A. Hlinka 1, 034 01 Ružomberok
Združenie miest a obcí Liptova, Štúrova 1989/41, 031 42 Liptovský Mikuláš
Združenie miest a obcí Kysúc, Námestie slobody 30, 022 01 Čadca
Združenie miest a obcí Dolných Kysúc, Rudina 442, 023 31 Rudina
Združenie miest a obcí Rajeckej doliny, Námestie SNP 2/2, 015 01 Rajec
Združenie obcí Rajecká cyklotrasa, Námestie obetí komunizmu 3350/1, 01131 Žilina
Združenie miest a obcí Biela Orava, Hattalova 1087, 029 01 Námestovo
Združenie miest a obcí Dolná Orava, Hviezdoslavovo námestie 1651/2, 026 01 Dolný Kubín
Združenie miest a obcí Horná Orava, Zábiedovo 76, 028 01 Trstená
Združenie miest a obcí – región Turiec, nám. Vajanského 1, 036 01 Martin

3. Dotknuté susedné štáty

Vzhľadom na zameranie strategického dokumentu sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice. Pokiaľ by sa v priebehu spracovania Správy o hodnotení zistili fakty, ktoré by mohli viesť k cezhraničným vplyvom vo vzťahu k ČR alebo PR, budú tieto územia posúdené.

V. Doplňujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Predkladané oznámenie obsahuje mapu v mierke 1:250 000.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

- Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja v platnom znení
- Urbanistická štúdia Slovensko-českého prihraničného územia
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2014 - 2020
- PHSR miest a vybraných obcí ŽSK
- Integrovaný regionálny operačný program na obdobie 2014 – 2020 (IROP),
- Regionálna integrovaná územná stratégia Žilinského kraja (RIUS)
- Regionálna integrovaná územná stratégia Žilinského kraja (RIUS) - SEA
- Územný generel cestovného ruchu Žilinského kraja
- Urbanistická štúdia LIVEPLAN
- Rámcová stratégia Žilinského regiónu pre oblasť inovačného rozvoja
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu ŽSK pre roky 2007 - 2013
- Vypracovanie strategických hlukových máp pre väčšie pozemné komunikácie II. a III. triedy mimo aglomerácie
- Programy odpadového hospodárstva
- Cyklostratégia „Budovanie cyklotrás na území ŽSK“

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Žilina, 10.5.2019

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia

Ing. Ján Bado

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Potvrdzujem správnosť údajov v oznámení

Ing. Ján Pavlík, PhD.

riaditeľ odboru regionálneho rozvoja

